

SOCIETATEA DE ȘTIINȚE MATEMATICE – filiala SĂLAJ

CONCURSUL NAȚIONAL DE MATEMATICĂ APLICATĂ „ADOLF HAIMOVICI”

Etapa locală – 14 februarie 2015

Barem Clasa a X-a, specializarea uman

Notă: Orice soluție prezentată, alta decât cea din barem se evaluează la punctajul maxim aferent problemei

PROBLEMA 1

a) Pe mulțimea $M = \{1, 2, 3, 4\}$ este definită o operație “*” astfel încât în tabla operației fiecare element al mulțimii apare exact o dată pe fiecare linie și pe fiecare coloană. Reconstituiți tabla operației în cazul

*	1	2	3	4
1	1		3	2
2	4			1
3			1	
4	2	1	4	

b) Dați exemplu de o operație internă „•” pe mulțimea $M = \{1, 2, 3, 4\}$ astfel încât $1 \bullet 1 = 2, 2 \bullet 2 = 3, 3 \bullet 3 = 4, 4 \bullet 4 = 1$ și pe fiecare linie și pe fiecare coloană a tablei operației să nu găsim două elemente egale.

(propusă de prof. Opreș Adonia Augustina – Colegiul Tehnic „Alesandru Papiu Ilarian” Zalău)

Soluție:

a) Completarea elementelor ..... 4 puncte

*	1	2	3	4
1	1	4	3	2
2	4	3	2	1
3	3	2	1	4
4	2	1	4	3

b) Spre exemplu ..... 3 puncte

•	1	2	3	4
1	2	4	1	3
2	1	3	2	4
3	3	1	4	2
4	4	2	3	1

PROBLEMA 2

Pe multimea $\mathbf{R}$ se consideră legea de compozitie $x \circ y = xy - 2(x + y) + 6$, $x, y \in \mathbf{R}$

a) Să se verifice că $x \circ y = (x - 2)(y - 2) + 2$, $x, y \in \mathbf{R}$

b) Aflați $a \in \mathbf{R}$ astfel încât $x \circ a = a$, $\forall x \in \mathbf{R}$

c) Știind că legea de compozitie “ $\circ$ ” este asociativă, să se calculeze expresia:

$$E = (-2015) \circ (-2014) \circ \dots \circ 0 \circ 1 \circ \dots \circ 2015$$

(propusă de prof. Popa Daniela – Liceul Pedagogic „Gheorghe Șincai” Zalău)

Soluție:

a) Demonstrează relația .....2 puncte

b) $a = 2$ .....2 puncte

c) Observăm că $x \circ 2 = 2 \circ y = 2$, $\forall x, y \in \mathbf{R}$ .....1 punct

Notăm $a = (-2015) \circ (-2014) \circ \dots \circ 0 \circ 1, b = 3 \circ 4 \circ \dots \circ 2015$ și $E = a \circ 2 \circ b = 2$ .....2 puncte

PROBLEMA 3

În $M_3(\mathbf{R})$ se consideră matricea $A = \begin{pmatrix} 0 & 1 & 1 \\ 0 & 0 & 2 \\ 0 & 0 & 0 \end{pmatrix}$,

a) Demonstrați că $A^3 = O_3$ și $\det(I_3 + A) \det(I_3 - A + A^2) = 1$

b) Calculați $2A + 3A^2 + 4A^3 + \dots + 2011A^{2010}$

c) Calculați $(I_3 + A)^n$, $\forall n \in \mathbf{N}^*$

(propusă de prof. Popa Daniela – Liceul Pedagogic „Gheorghe Șincai” Zalău)

Soluție:

a) $\det(I_3 + A) \det(I_3 - A + A^2) = \det(I_3 + A) \det(I_3 - A + A^2) = \det(I_3 + O_3) = 1$ .....3 puncte

b) Din $A^3 = O_3 \rightarrow A^n = O^3 \rightarrow 2A + 3A^2 + 4A^3 + \dots + 2011A^{2010} = A^2 + 4A^3 = \begin{pmatrix} 0 & 2 & 8 \\ 0 & 0 & 4 \\ 0 & 0 & 0 \end{pmatrix} \dots 2 \text{ puncte}$

c) $(I_3 + A)^n = \begin{pmatrix} 1 & n & n^2 \\ 0 & 1 & 2n \\ 0 & 0 & 1 \end{pmatrix} \dots 2 \text{ puncte}$

PROBLEMA 4

Se dau numerele reale a, b, c , funcția $f: \mathbb{R} \rightarrow \mathbb{R}, f(x) = x^3 + 2x + 3$ și determinanții

$$A = \begin{vmatrix} 1 & 1 & 1 \\ a & b & c \\ a^3 & b^3 & c^3 \end{vmatrix}, B = \begin{vmatrix} 1 & 1 & 1 \\ a & b & c \\ f(a) & f(b) & f(c) \end{vmatrix}.$$

Să se arate că

a) $A = (a-b)(b-c)(c-a)(a+b+c)$

b) $A = B$

c) (propusă de prof. Popa Daniela – Liceul Pedagogic „Gheorghe Șincai” Zalău)

Soluție:

a) $A = (b-a)(c-a) \begin{vmatrix} 1 & 1 & 1 \\ a & b & c \\ a^3 & b^3 & c^3 \end{vmatrix} = (b-a)(c-a) \begin{vmatrix} 1 & 1 & 1 \\ a & b & c \\ a^3 & b^3 & c^3 \end{vmatrix} = (b-a)(c-a)(a+b+c) \dots 4 \text{ puncte}$

b) $B = \begin{vmatrix} 1 & 1 & 1 \\ a & b & c \\ a^3 + 2a + 3 & b^3 + 2b + 3 & c^3 + 2c + 3 \end{vmatrix} = A \dots 3 \text{ puncte}$